

! Független Szemle

TISZÁNIUL

SZERKESZTI ES KIADJA: Dr. HEGYMEGI KISS PÁL

A tanyavilág

Egyik kitűnő gazdasági szaklapban rá lett mutatva a magyar tanya nyomorúságára. El sem képzeljük, hogy nagyobb vidéki alföldi városokban mennyi ember él tanyákon. Ha egyszer valaki Budapestről végig utazik az Alföld rónáin, akkor látja a szétszórt tanyabirtokokat. Mindegyik egy-egy kis oázis az Alföld termő rengetegében.

Ha most már a tanyasi ember sorsát, a szintisza magyar elem sorsát vizsgáljuk és életkörülményeit nézzük, akkor meg kell állapítanunk, hogy a tanya a legnagyobb probléma. Sajnos alig történt oly kevés intézkedés, mint a tanyavilág sorsának rendezése tekintetében.

A tanyasi ember lesz most is az új választójogi javaslat folytán első-sorban jogfosztott, mert bizony nincsen módja bemenni és megnézni a városi hirdetések között, hogy vajjon mi történik a közjogi jog-sítványaival.

A hatóságok a városokban székelnek s a széles határu helyeken hogyha valamely közigazgatási cselekményre van a tanyasi embernek szüksége, akkor be kell menni a 15—20 km.-re fekvő városba. Egy napi munkavesztés. Mennyivel jobb volna, ha a közigazgatás próbálna meg valahogyan közeledni a tanyákhoz kirendeltségek útján.

A tanyasi embernek is van családja. A tanyasi iskolák messze vannak a tanyáktól, az utak is rosszak, különösen télvíz idején. Lábbelire sincs pénz. Nehéz így elvégezni a hat elemi, amely jogot ad a választáshoz.

A tanyasi ember, ha valamit el akar adni beviszi a városba. Adót fizet községi, városi pótdót, de ezenkívül még fizet a sorompónál vámot, a piacon pedig helypénzt. Ha pedig állatot ad el járlatlevélre van szüksége, azért pedig várhat órákig míg megkapja.

A posta sem előzékeny a tanyasi emberrel szemben. Időnként leadják a postát és be kell menni érte a leadóhelyre. Így elzáródik a világtól is. Ujságot sincs módjában jártni. Egyedül a kéményseprő az, aki felkeresi a tanyasi embert s fizeti neki a kéményseprési díjakat, nehogy a két km.-re levő másik tanya meggyulladjon.

Ez a tanyasi probléma igazi magyar probléma, mégpedig megoldatlan. Olyan kérdés, amelyről keveset beszélnek.

A pártok állásfoglalása a választójogi javaslat tárgyában

Bizalmas tanácskozások

Nincs kilátás komolyabb parlamenti akcióra

A pártok megkezdték a választójogi intern tárgyalását. Az egységes párt most tartja értekezleteit, ahol különösen a következő kivánalmak merülnek fel:

Vannak még ma is, akik a titkos választójogot megakarják akadályozni. Ezek főként a nagybirtokosok és a nagytőkét képviselők. A nagybirtokosok pedig meglehetősen nyugtalanok, mert tisztára tőlük függ, hogy a mezőgazdasági cselédeknek van-e választójoga, vagy sem. Amennyiben nem akarják, 6 évnél tovább egy mezőgazdasági cselédet nem alkalmazzanak, s azzal a választójogsultságból is kirekeszthetik.

Az egységes párt jobboldali része várakozó állásponton van, — mert még Darányi ma sem határozta el magát, hogy mely irányba fordul, jobb vagy bal felé. A bal felé való kanyarodásnak egyetlen egy jelensége ma is, hogy az ellenzéki pártok a koncentrációs kabinet tervéről beszélnek.

Nagy probléma az egységes párt előtt, s különösen a jobboldaliak előtt, hogy a nyilas-tábort engedik-e kirekeszteni, vagy sem. A jelenlegi tervezet kirekeszti őket, úgyhogy a nyilasok tulajdonképeni vezére Szálassy a legerőteljesebben hangot adott az ily irányú jogfosztó törekvésekkel szemben. Egyszer s mindenkorra ellenségeknek tekintik, akik ezt a választójogi törvényt megszavazzák. Ezzel feladta a leckét az egységespárti jobboldaliaknak: vagy együtt, vagy külön egymás ellen.

A Bethlen csoport helyesli a megszorításokat, amelyek objektív alapon nyugszanak, kérdés, hogy belemege-e a személyi szempontok által vezetett megszorításokba. Szóval magáévá teszi a Mikkecz anyagot vagy sem.

Különben az egységes párt liberális része haragszik Tasnády Nagy Andrásra, akit félig meddig magukénak tartottak, de az utolsó

pillanatban frontot változtatott velük szemben.

A kisgazdapárt, bár a választójogot nem helyesli, örömmámorban uszlik, s kutatja azokat a lehetőségeket, melyeket mint eredményt kicsikarhat a Darányi kormánytól, hogy ily módon kiállhasson, s mondhassa: Ime lássátok, ez az én érdemem! Ma sem veszik észre, hogy a választójogi javaslat struktúrájában és eredményében rosszabb hatású lesz, mint a régi volt.

Berg Miksa és társai azok, akik a választójogot átcsiszolt formában kielégítőnek tartják.

A párt másik része Auer Pál vezéri szereplését Debrecenben nehezményeli, Kun Béla a mindenütt való jelenlétét is. A kisgazdapártban ma is a koncentrációs tervek nyugtatják a kedélyeket, szó van arról, hogy ha már a belügyi

tárca nem került a kisgazda párt kezére, akkor amint azt Debrecenben is hirdette Eckhardt Tibor egyik intimusa, aki a pártnak nem is képviselő tagja lesz majd a belügyi államtitkár.

A szociáldemokraták támadják a választójogot, de mily mértékben azt nem tudjuk.

Kétségtelen, hogy Rassay Károly kezében van a helyzet kulcsa. Rassay Károlynak paktálnia nem érdemes, másfelől a parlament egyik legkiválóbb jogásza s komoly beavatkozással legalább részleteiben tudhat eredményeket elérni, ha ugyan a mai parlamenti millión van kedve hozzá, hogy változtatások miatt harcot viseljen.

Szóval a választójog nem tetszik se a jobboldaliaknak, se a baloldaliaknak, mégis megfogják szavazni, mert tetszik a kormánynak és mert kedvez általánosságban a jelenlegi parlamenti helyzetnek.

Az eucharisztikus kongresszus rendezésének nehézségei

Az eucharisztikus kongresszus világesemény. — Magyarországnak végtelen nagy szerencséje idegen forgalmi és gazdasági szempontból is, hogy ebben az esztendőben a kongresszus itt fog megtartatni. A hívők óriási tömege jön Magyarországra a világ minden részéből, valószínűleg Németországból is. Ebben a tárgyban Papen bécsi német követvel folytatott az itteni vezetőség tárgyalásokat.

Az óriási idegenforgalomnak a lebonyolítása soha nem látott feladatokat hárít a rendezősegre. Mindez szükségessé teszi a teljes együttműködést s olyan kezekbe adását az ügynek, akik kezdettől fogva adminisztrálják a dolgokat.

Különösen jó lett volna a székesfővárosnak ebbe az akcióba való minél belterjesebb bevonása.

Sajnálattal látjuk, hogy a vezetés már másodkézbe került. Először Kárpáthy Kamillóra, volt honvédségi főparancsnokra, mellette Nádasdy Béla ezredesre volt bízva az organizáció, amely alkalomból a berlini olimpiász rendezését is tanulmányozták. Meglepetés volt tehát a magyar közönség számára, amikor a vezetők kicserélődtek s ezidőszent az Ibuszban Markos igazgató a fődirigens. Mindez történt a munka kellős közepén.

Különös nehézségeket hárít a rendezősegre az elhelyezés megoldása. Jelenleg úgy van, hogy elő-

Az „Egri levél” írójának

ször nöket küldtek szét lakás összeszedésre és felülvizsgálatra. Majd most külön intézik a megegyezéseket az egyes lakástulajdonosokkal. Szétküldenek szerződéseket, amelyekre az illető vagy választ ad, vagy nem ad. Így a munka késedelmesen folyik. Helyesebb lett volna, ha lakásbiztosok mentek volna ki, akik a lakástulajdonosokkal nyomban megkötötték volna a szerződéseket, mert a vége mégis csak az lesz, hogy a lakások kétharminad részét ilyen módon kell összeszervezni. Mind erre azonban kevés az idő.

Pedig Magyarország becsülete is megköveteli, hogy ennek a nagy mozgalomnak a levezetése teljesen simán zökkenés nélkül menjen.

Örvendek az, hogy a lakások felajánlásában a lakosság felekezeti különbség nélkül vesz részt és ezzel átérzi ennek a kongresszusnak Magyarországra nézve fontos jelentőségét.

Napirenden a tót kérdés

A felvidéki autonomista tót párt, a Hlinka vezetése alatt álló tót néppárt kényértörésre akarja vinni az évek hosszú sora óta hangoztatott autonomista tervének megvalósítását. Az alkalmat erre az a körülmény adta, hogy Derer német miniszter egyik beszédében a tót néppárt önnálló Tótország létesítésére irányuló politikai akcióját néhány éretlen fiatalember politikai okvetetlenkedésének minősítette. A tót néppárt ere úgy a lapjaiban, mint nyilvános ülésein bejelentette a legélesebb harcot Derer csehszlovák igazságügyminiszter ellen, egyidejűleg rágalmozási pereket indított az aktív igazságügyminiszter ellen a tót néppárt vezetőségének megrágalmazása miatt.

Hlinka páter, aki Nagymagyarország ellen annakidején a pánszláv mozgalmak egyik vezetőjeként igen erős politikai akciókat vezetett, ma már tiszttában van azzal, hogy a régi Magyarországon a tótoknak sokkal több politikai és gazdasági szabadságuk volt, mint abban a Csehszlovákiában, amelyet pedig pitt-burgi szerződésben, mint egyenrangú felek létesítettek Csehországgal. A tót nép ma gazdaságilag és politikailag is teljesen ki van szolgálatva a vele rokon és a hatalmat teljesen kezébe kaparintó cseh politikai vezetőknek, akik hallani sem akarnak a tót néppárt által követelt autonómiáról és így rövidesen nem csak a szudéta németek, hanem a felvidéki tótok részéről is igen erős támadások indulnak meg a trianoni győző hatalmak által teremtett csehszlovák köztársaság ellen.

— **Bikavásár a Hortobágyon.** A Debrecen-Hortobágyi Magyar Tenyészbikatelep Közös Legelőt Haszonbérlet Társulat bikavásárát február hó 27-én (csütörtökön) rendezte meg a Nagyhortobágy vasútállomás közelében fekvő kisállomásgyepeszei bikatelepen, hol ez alkalommal 58 darab fajtisza, magyar, jó csontozatú hortobágyi törzs- és cifrafajta, legnagyobb részét törzskönyvezett szülőkől származó, hortobágyi szikes legelőn rideg tartás mellett, edzetten nevelt, 3 éves tenyészbika kerül nyilvános árverés útján értékesítésre.

Foglalkozik a levélíró a programokkal és a tulajdonosokat „a vásári cirkuszok kikiáltóival” hozza egy sorba. Ez az éles beállítása és megítélése a helyzetnek mind addig igaz marad, amíg a programok tulajdonosai nem igazolják, hogy pontjaik nemcsak a nemzet történetében találják meg saját történetüket és az eddigi törvények között találják meg azokat a törvényeket, amelyek eddig az illető pontot szabályozták. Mert minden kérdésnek megvan a maga története és törvénye, külön története van a földnek, külön a föld birtoklásának, külön az erdőnek, külön a bornak, külön a pálinkának, külön a vásárnak, külön a halászatnak, vadászatnak, utnak víznek, külön az örökösödésnek, külön a vallásnak, külön az iskolának, külön a munkának és külön a munkabérnek. Ha már most valaki politikát akar csinálni és akár ezeket, akár más kérdéseket akar rendezni, még pedig törvény útján, akkor köteles az illető a kérdést ismerni a magyar nemzet ezeréves történetén keresztül és köteles ismerni az ezeréves törvényhozás idevonatkozó törvényeit. Csak ez után veheti elő politikáját, mert hozhat olyan törvényt, amiből kifolyólag csak keveseknek lesz hasznára, ellenben a néptömegeknek kárára lesz. Kárt tehet a törvény akkor is, ha megakadályozza a nemzeti erők kifejlődését, vagy azt munkálja, hogy a nép elveszti önbizalmát, csak röviden rámutatok példának a kérdés megvilágításául a kartellek dolgára. Ha már most azt akarjuk, hogy a program egyszerre jelentse, egyúttal biztosítsa is azt, hogy a nép biztos legyen abban, hogy a készülő törvények az ő javát fogják szolgálni, akkor azt jelezni lehet és kell is a programban. — Ilyen biztosító név a magyar nép számára Kossuth Lajos neve. — Enélkül nem lehet és nem szabad programot adni. Eről majd más alkalommal szölok bővebben.

„Itt mindenki ur nagy ur akar lenni” írja a levélíró, aki félve tekint a jövő elé és megállapítván azt a nagy szakadékot, amely ezen az uralmon levő osztályok és nép között tisztán és világosan megmondja: „Ezért nem tudunk mi a ma olyan nagy hangon hirdetni nemzeti összefogásban résztvenni”. Más nemzetek történetében is megtaláljuk az itt panaszló szakadékot, amely mindaddig lehetetlenné tette a nemzet feltámadását, amíg a nemzet intelligenciája oda nem fordult a néphez és össze nem fogott vele teljesen. Ott van erre iskolapéldának a lengyel nemzet története, — ezelőtt majd 110 esztendővel a lengyel parasztság Metternich kancellár irányítására agyonverte a lengyel nemességet. — A cári uralom úgy tudta letörni a lengyel nemességet hogy a népek nyújtott kedvezményeket. Végre is a lengyel egyetemi hallgatók vették kezükbe a nép dolgát és miután a lengyel nép irtózatossá tudatlanságban volt tartva, tervszerűen kezdték a falu népét tanítani. En beszéltem egy lengyel urinóval, aki egyetemet végzett és részt vett a háború előtt ezekben a ménkákban, tőle tudom, hogy a falu népe oly bizalmasan

fogadta ezeket a nemeslelkű tanult embereket, hogy minden faluban megdobálták őket. Szerencséjére a lengyel nemzetnek, ezek a tanult emberek megdobáltatásuk után sem hagyták abba munkájukat. Újból és újból kimentek a falvakba és végül is megfordították a bizalmatlan nép lelkét, összefort a nép és tanult elem és ma ott van előttünk a három világbirodalom karmaiból kiszabadított független Lengyelország.

Lehetne még felsorolni egyéb példákat is, de fölösleges, mert nálunk még nincs elmérgesedve a helyzet. Mert akár milyen sok szomorú tapasztalata legyen is népünknek tanult emberekkel szemben, az kétségtelen, hogy nagyon sok olyan tanult ember van, aki szívesen és őszintén segítene a nép dolgán, csak az a baj, hogy ez a segíteni akarás mindjárt akadályra talál, ha nem akarja feltétlenül meghódolással szolgálni a fennálló pártrendszert. A legelső teendő tehát megszabadítani a magyar nemzeti életet a párturalmi rendszer nyomásától. Vissza kell állítani azt a szabad mozgást, beszédet és írást, amit a gyűlési és szólásszabadság jelent. Mindnyájan tisztában vagyunk azzal, hogy könnyen akadnak vállalkozók, akik hajlandók visszaélni ezekkel a szabadságjogokkal szóban és íráskan. De ezen könnyen lehet segíteni úgy, hogy akire rábizonyosodott, hogy visszaélt a kapott szabadsággal, azt hosszabb, vagy rövidebb időre, vagy véglegesen el kell tiltani a nyilvános szerepléstől. Miután én gyermekkoromtól kezdve mindig olyan emberek között forgolódtam, akik a nép javát akarták és munkálták anélkül, hogy ezért jutalmat vártak volna, tudom, hogy ilyenek ma is vannak. Most már, vagy ezek keresik meg a népet, vagy pedig a nép keresi meg őket, de mindenesetre egymásra kell találniuk. Össze kell fogniuk és válvett munkával példát kell adni a magyar

nemzet számára, hogy igenis még ma is vannak olyan szívek és lelkek, akik a magyar nemzeti érzésben összetudnak forrni úgy, hogy teljesen egy szív egy lélek legyenek.

Használjuk fel erre a célra ezt az újságot, én az „Egri levél” íróját sohasem lattam, de most, hogy a lap hasábjain jelentkezett, visszhangot adok szavára, felveszem a panaszát és azt írom neki, hogy én minden panaszát éppen úgy átérzem, átszenvedem, mint ő maga. Viszont a magam részéről biztosíthatom, hogy teljes erőmmel, tudásommal, szóval és tettel azon dolgozom, hogy Magyarországon ne legyen egyetlen egy panaszos lélek sem, hanem itt minden ember édes örömmel nézhessen egymás szemébe. Ha ezt az „Egri levél” írója olyan igazán elhiszi nekem, mint amilyen igazán én átérzem az ő panaszát, akkor mi már el is kezdjük, sőt meg is valósítottuk a szívünk mélyén élő nemzeti összefogást. Attól egyáltalán ne féljünk, hogy kevesen vagyunk. Jézus tanítványai is kevesen voltak, mégis egy emberöltő alatt megismertették az igazságot mind a három világrészben. Könnyen ment nekik — mert igazságban, belső tisztaságban és artatlanságban jártak. Nekünk is erre az útra kell térnünk és akármilyen szomorú dolgokat látunk is a nemzeti élet felszínén, én hiszem és vallom, hogy a magyar nép szíve és lelke nem rothadt meg annyira, hogy be ne fogadja az igaz, tiszta és ártatlan beszédet.

Ehhez az igaz, tiszta és ártatlan élethez kell igazodni a törvényhozáshoz, ezt kell szolgálni a mi politikánknak. Amelynek ott kell legkeményebbnek lenni, hogy az ellenkező érzésű embereket lehetlenné tegye.

A többiről legközelebb.

Balatonendréd, 1938 február 3.

Kábel Enere

Hogy nem szabad bánni az alkalmazottakkal?

»Körkép«

A napokban egy btrányos esetben volt szemtanúja Debrecen város közönségének egy — szerencsére — kis része.

A nagyerdei villamos megállónál történt, hogy a kocsi vezető felkérte az utasokat, hogy szálljanak át a következő kocsi, mert ez a kocsi a rendes utránytól kénytelen eltérni, hogy késését behozhassa.

A kocsi vezető ezen intézkedését az utazó közönség dicsegettreméltó nyugalommal vette tudomásul, ellenben a véletlenül jelen volt HÉV műszaki főtanácsos olyan elemetáris hűvel támadt rá a közelelést teljesítő kocsi vezetőre, hogy na gyon enyhe kifejezést használva, ezt egy békebeli huszárkaplártól sem várhatta volna az ember ujonc kiképzés közben. Említés történt ott

az Uristenen kívül még a kocsi vezető minden felmenő és lemenő ági hozzátartozójáról is, miközben a műszaki főtanácsos ur tehetetlen dühében sűrű ökölcspapásokat mért a türelmes kocsi oldalára.

Ajánljuk ezt az esetet a Debreceni Helyi Vasút RT. Igazgatóságának szíves figyelmébe: először ilyen hangnemet az utazóközönség előtt még egy villamoskálauz sem használhat, másodszor a munkaadóra nagyon szomorú következtést von le a közönség, aho! így bánnak az alkalmazottakkal!

Műszaki főtanácsos urnak pedig ha eddig nem tudta, ezennel itt tudomására hozzuk, hogy a villamoskálauz is ember!

Becsületes, jó munkát csak tisztességes, emberies bánásmód után várhatunk alkalmazottainktól.

Tahy Endre elégtétele

Tahy Endre dr.-t a Tiszántul volt főszerkesztőjét súlyos támadásban részesítették: Görömbey Ferenc, Bukovinszky József és Bartha László szabolcsi gazdálkodók, úgyhogy Tahy kénytelen volt ellenük rágalmazásért feljelentést tenni.

Az ügyben a debreceni Törvényszék Tokay-tanácsa előtt mindhárom gazdálkodó őszinte bocsánatot kért Tahytól, Erre Tahy képviselőjében dr. Hegymegi Kiss Pál a vádat elejtette, mert az elégtétel adást teljes mértékben kielégítőnek találta.

Helyreigazító nyilatkozat az Iparosok Országos Központjától, a 140 ezer pengős kölcsön ügyében

Kötelességünknek tartjuk az alábbi helyreigazító nyilatkozatot teljes terjedelmében közzétenni.

241/1938. szám.

A „Független Szemle” tek. Szerkesztőségének Debrecen

Folyó évi január hó 16-iki lapjában megjelent egy cikk „Egy iparos kapott 140 ezer pengő IPOK kölcsönt” cím alatt. Kijelentjük, hogy az IPOK semmiféle kölcsön nyújtásával nem foglalkozik. A cikk írója valószínűleg összetévesztette Központunkat az IOKSz-szal. A feltüntetett 32678/1937. számú akta bizonyítja ezt a legjobban, mivel Központunkhoz a múlt évben beérkezett iratok száma nem haladta meg a 10.000-et. Ami pedig az összeg nagyságát illeti, Központunk egész évi költségvetése nem éri el a fenti összeget.

Tekintettel arra, hogy lapjában megjelenő téves cikk Központunk jóhírére erősen alássa és a protekcionizmus vádjával illeti, sziveskedjék lapjában olyirányú helyreigazító nyilatkozatot leközölni, mely Központunk helyzetét ebben a kényes ügyben tisztázza.

A helyreigazító nyilatkozatot közlő lappéldányt sziveskedjék Központunk számára megküldeni.

Budapest, 1938. január 20.

Ipartestületek Országos

Központja:

Aláírások

Vagyunk bátrak kijelenteni, hogy a 140.000 pengőt, amit a telekkönyvi adatoknál is utána néztünk, egy ma favorizált iparos kapta meg, aki az egyik országgrészben a közmunkálatok nagyrészét ma learatja: Az IOKSz-tól kapta. Lapunk közlése ennyiben téves volt. De a kölcsön, igaz volt.

Jólesett, hogy az IPOK megcáfolt, mert ebből azt látjuk, hogy szükségesnek látta a maga részéről a cikkben foglaltakat elhárítani.

széles

nyomatvány a
Deutschnyomdában
készül Debrecen

Rendszert a közmunkák megindítása és elosztása terén

Ez a lap a dolgozó munkások, iparosok, kereskedők lapja. Közünk a munkaalkalmak teremtéséért és kívánjuk az összes közbatóságoktól, — beleértve ebbe az államot is, — hogy a munkaalkalmak ne ötlesterlenül indíttassanak meg éppen akkor, amikor a munkások mezei munkával el vannak foglalva. Követeljük azt, hogy a

munkák már kora tavaszkor induljanak meg mindenütt az országban. Nálunk az a rendszer, hogy tavaszkor kezdenek tanácskozni s nyáron a legnagyobb munkaidőben szabadságon vannak az ország és városok vezető urai s így őszig alig lehet valamit csinálni. Így telik el egyik esztendő a másik után, a munkások pedig

szükölködnek.

Szükség volna tudni mindig azt, hogy a munkanélküliség leküzdése szempontjából a különböző városokban mennyi munkaalkalomra volna szükség és ennek érdekében rendszeresíteni kellene egy munkaosztó hivatalt, akik a létező munkaalkalmak helyes elosztásával foglalkozna.

Auer Pál, mint a független kisgazdák vezérszónoka

Auer Pál a független kisgazdák alakuló gyűlésén a kisgazda párt vezérszónoka volt, mert Tildy Zoltán inkább a keresztény gondolatot etimologizálta, Kun Béla pedig a függetlenségi eszme mellett tört lándzsát.

Auer Pál mondott politikai beszédet. A derék ur sietett beszédeben egy-két támadást elhangoztatni, hogy ezután politikai megnyilatkozásait is leadja. Kijelentette, mint aki Budapest aszfaltján aratja a kalászos búzát, hogy a független kisgazdapárt multijában Debrecenben nem volt öröm. Most már a jövőjében lesz remény. Tényleg a multjában a kisgazdapártnak nem volt öröm ha azt vesszük, mert Auer Pál nem volt benne, nem foglalt helyet az elnöki emelvényen Tildy Zoltán és Juhász Nagy Sándor társaságában. Hogy a jövőben már biztos sikere van, az lehet, mert hiszen most már a Független Kisgazda Párt hivatalos lapja „Debreceni Független Újság”, melynek Auer Pál egyik támasza is.

Érdemes azonban a Független Kisgazda Párt nagybefolyású vezető tagjának nyilatkozalaival foglalkoznunk. Auer Pál garantálja, hogy Debrecenben sem fog csatlódni a kisgazdapárt. Hiszen a választójog jobb a semminél, mert inkább szavazzon egy millió ember titkosan, mint egymillióháromszázezer ember a hatalom parancsának megfelelően.

Először is a jogfosztás, nem úgy lesz, mint ahogy Auer Pál mondta, mert a jogfosztás — nem a 300.000 különbözet Magyarországon és emellett többszörösen kumulált.

Az idevonatkozó statisztikai adatok, melyeket Auer Pál előadott nem helytállóak. Másodsor egymillió ember sem fog titkosan meggyőződésből szavazni, mert nem lesz kire szavazni, olyan a választási és ajánlási rendszer.

Harmadszor az egymillió ember is hiába szavaz, mert a viszonylagos többség lehetővé teszi a kisebbség uralmát Magyarországon.

Azi is mondta Auer Pál, hogy a kisgazdapárt másik nagy érdeme, hogy rávilágította a magyar falura. Valahogy furcsán hangzik ez Auer Pál szájából akkor, amikor a magyar falu adja a kenyerét az országnak, tartja fenn az országot és védi meg az országot

elsősorban és főképen. És mégis a magyar falu legyen boldog, mert

Panaszok a Hangya torma véfelei miatt

Történt az Urnak 1937. esztendejében, hogy a Hangya szövetség központja hat bihari községgel: Nagyléta, Ujéta, Vértes, Kókád, Álmosd és Vámospercs községek több kisgazdájával szerződést kötött, mely szerint a gazdák a nagy befektetést igénylő nemes torma termesztéssel foglalkozzanak s a Hangya szerződésileg leközölte azok egész termés hozamát. Megállapodtak abban, hogy a tormát másnak el nem adhatják, ezzel szemben a Hangya kötelezi magát, hogy a tormát átveszi és pedig I. osztályt legalább 18 dg, sulyu q-ként 50 — P., II. osztályu q-ként 25 — P.-ért, a III. osztályu q-ként 13/50 P. ért.

Ezzel szemben az történt, hogy az ősz folyamán a torma átvételre kitűzött napon Nagylétára berendelték mintegy 300 szekeret s a gazdák reggeltől estig ott álltak szekereikkel, jószágaikkal a nyílt országuton, hogy tulnyomó része csak a késő éjjeli órákban mehetett haza. A joggal türelmetlen gazdáktól azután úgy vették át a tormát ahogy akarták. Az első osztályu tormaért fizettek 30 pengőt, a másodosztályuért kevesebbet, mint amit a harmadosztályuért kötöttek ki a szerződésben.

Amikor ezérta jelenlevő Hangya ellenőrnél szót emeltek, azt válaszolja, hogy nem ő veszi a tormát, hanem az az ember, aki szerkenként bírálta el az áru minőségét olyanformán, hogy belenézett s azt mondta: „Ez husz pengős!”, „Ez 10 pengős!” stb. Ez az ur a tormatermelők állítása szerint egy bécsi zsidó volt.

Meg kell jegyezni itt, hogy az egyik álmosdi birtokos, aki a mult évben 2000 négyszögölen termelt tormát s azt szabadkézből eladva 4000 pengőt kapott érte, míg most a „kedvező” kötés mellett 7000 négyszögölen termelt remek szép tormatermésért mindössze 2400

rávilágítanak sorsára. Nem arról van itt szó, kedves jó Uram! A magyar falu beakar menni az alkotmány sáncaiba, országintéző akar lenni, hogy sorsát maga rendezze. Nem akar protektorokat a magyar falu Auer Pálok személyében, hanem sorsdöntő nemzeti tényező kíván lenni

pangót kapott. Ennél a földbirtokosnál az átvétel előtt megjelent egy külföldi kereskedő, aki 55 P-t ígért az I. oszt. termésért, de nem mert eladni, mert félt a szerződésben kilátásba helyezett poenátlétól!

Értésülésünk szerint az érdekelt gazdák perrel fordultak a Hangya ellen. Kíváncsian várjuk a fejleményeket.

Ajánljuk ezt a Hangya vezetőségének figyelmébe.

Tolna a tolnaiaké!

A tolnai választókerületben nem ment a hivatalos jelölt. Vagy magyarul mondva Tolna a tolnaiaké!

Mint tudvalevő dolog, Perczell Béla lemondása után Klein Antalnak kellett fellépni a bonyhádi kerületben, hogy megmentse a mandátumot Hus Richárd hivatól. — Ennek ellenértéke volt, hogy a Klein Antal megválasztásával megüresedett tolnai kerületben a kormány nem állított jelöltet.

A Kisgazdapárt központjában azt hirdették, hogy ebből nem következik más, minthogy a párt közponja rendelkezik a kerület felett. Jelölték is Nagy Ferenc főtitkárt.

Azonban Tolna a tolnaiaké és Nagy Ferenc jelölését a kerületben leszavazták s egyik helyi vezetőembert léptették fel jelöltnek.

A nem kisgazdapártiak Lendvay István állították sorompóba.

Májusban a modern lakásokban lakbér emelkedés várható

Az általános drágulás és a modern lakásokban egyre érezhető hiány a lakbéréknél is éreztetni fogja hatását.

Az új büntető jogfosztások a választójogi tervezetben

A már elismert választójogosultságot is elveszi az új törvénytervezet a kizáró okok alapján.

A politikai jogvesztés jogállamban a büntető hatalom által kiszabott mellékbüntetés, amelyről a törvényhozó hatalomnak kell intézkedni akkor, mikor a bűncselekményeket kodifikálja, lehetőleg magában a büntető kódexben. De intézhetnek egyes büntető törvényekben is, amelyeknek kodifikációja a büntető kódex megalkotása óta szükségessé vált. Hiszen különösen a gazdasági élet újabb és újabb bűncselekményeket hoz felszínre. Ezen túlmenő intézkedések a választótörvényben csak azok lehetnek, amelyek a választótörvényvel magával kapcsolatosak és kifejezetten a választótörvényben foglalt nemzeti érdekeket védik.

A sajtóvétségből folyó új jogvesztés

A Darányi kormány tervezete újat is alkotott. Így 27 §. 1 bekezdés 2 pontjában a nyereségvágyból elkövetett vétségekkel egyenlő bűncselekménynek deklarálta a 914 évi XLI. törvénycikk 3 §-ában elkövetett rágalmasági cselekményeket, ezek között a sajtó útján elkövetett rágalmaság és a közhivatalnokok ellen elkövetett rágalmaságot is.

A sajtó rágalmaság nem tartozott eddig a párbaj vétséggel együtt a diffamáló bűncselekmények közé. A tervezet az ebben ellátott egyenlőnek minősíti a csalóval és a tolvajjal.

Nyilvánvaló, hogy a sajtó ezekre a rendelkezésekre nem volt elkészülve s ezen rendelkezéseknek oly módon való beállítására ellen több kifogás hozható fel. Elősegíti a politikai üldözések egész légkörét is.

Amikor az 1914 évi XIV. törvénycikket megalkották, azt abban a tudatban alkották meg, hogy a sajtó rágalmaságok felett jórésben 48-as törvényekben biztosított közszabadság jogoknak megfelelőleg esküdtszékek fognak ítélkezni. Az esküdtszéki bíraskodás ma is fel van függesztve. Szakbíróságok ítélkeznek, kik a bűncselekmény tényállásának alakjában állása esetén a bűnt elítélni kötelesek.

A becsületvédelmi törvényben a bizonyítási rendszer nem tárgykörű, csekély és kivételes esetben van megengedve legfőbbször a sértett akaratától függ, hogy bizonyítás egyáltalán lehetséges-e vagy sem. A bizonyítási anyag felett a bírói gyakorlat szerint kizárólag a bíróság az ur. Előre kell ugyiszólván még a tényállás kellő ismerete nélkül határozni, hogy valóság bizonyítása szükséges lesz-e vagy sem. A subintelligitív elvének a bírói gyakorlatba való átszűrődése folytán a vád sajtó rágalmasági

pareknél megkönnyített helyzetben van a védelemmel szemben.

El lehet itélni valakit, ki igazat irt, ha a bizonyítás lehetősége fenn nem forog, ami igen gyakran a sértettől függ. En nem vitatkozom most, hogy ez a helyzet helyes-e vagy sem, csak arra mutatok rá, hogy a rágalmasági, különösen sajtó rágalmasági perekben az esküdtszéki bíraskodás hiánya miatt is alakítételeket kell hozozanak a bíróságok.

A politikai nyilatkozatok miatt járható jogvesztés

Még fokozottabban kirívó a helyzet a felhatalmazásra üldözendő rágalmaságoknál. Különösen a politikai természetű talán túléles bírálatoknál. Az egyikkel szemben a felhatalmazást adó békés álláspontra helyezkedik, a másikkal szemben felhatalmazást ad és azt elítéli. Ez a rendelkezés lehetetlenné teszi, hogy a jövőben a politikai eslebb politikai bírálatot mondjanak a sajtóban is, mert nem tudják, mi az a határ ameddig mehetnek.

A parlament lesz az egyetlen pódium, ahonnan a jövőben bírálat egyáltalán lehetséges. A szentesi beszéd után éles vita volt két közéleti nagyságunk Bethlen István és Eckhart Tibor között. Ha a bíróságokhoz szaladtak volna elégtételért, javaslat szakaszok szerint ma egyik sem lehetne választó sem, még kevésbé törvényhozó. Pedig mind a kettőre mint értékre szükség van a magyar törvényhozásban. Politikus nem tételezi fel a másiktól, hogy esetleges sajtóbeli és túléles nyilatkozatokért a bírósághoz szalad.

Hajtóvadászatot lehet tartani jövőben a politikai nyilatkozatokból kifolyólag a sajtó ellen, a politikai-sok ellen. Ügyvédi irodák külön erre a célokra rendezkedhetnek be. Nem fog merni senki közéleti kritikát hallatni és nem fog merni senki sem különösen a gazdasági életben jelentkező visszaélések ostorozására vállalkozni. Az újságírói rend a jogfosztottságot fogja jelenteni. Strohmannok vállalják egyes sajtóbeli delikátumokért a felelőséget.

Senki sem fog merni szóvátenni választási vagy egyéb visszaéléseket sem.

Az autonómiában nyilatkozók jogvesztése

Most mellőzzük a politikai világot, térjünk át az autonómiára. Megválasztanak egy becsületes polgárt törvényhatósági tagnak. Ez a polgár a hivatalnál a maga egy-egy érü jőzan eszével szabálytalanságokat észlel. A 929 évi XXX. törvénycikk biztosítja számára az interpellációs jogát. Rámutat a hiányosságokra, szabálytalanságokra talán tulzottan, talán félreismerve a helyzetet. A tisztviselő nem volt hibás, a látszat szóltott ellene s rágalmaságért bíróság elé állítja a törvénysági bizottsági tagot, akinek nincs mentelmi joga. Elítélik, rendbe van, ha bűnös, töltse ki büntetését. Szabad-e ettől a becsületes törvényhatósági bizottsági tagtól azért, mert jóhiszeműleg abban a hiedelemben volt, hogy közzétételét gyakorol, elvenni a közjogosítványokat.

A fegyelmi miatt nyilatkozók jogvesztése

De menjünk a fegyelmi ügyek

világába. A tisztviselőknek szolgálati pragmatikája nincsen. Fegyelmi bíraskodásnál egyetlen lehetőség, ami a legfelsőbb fegyelmi bíraskodásban van, hogy a legfelsőbb fegyelmi tanácsban bírói tagok is foglalnak részben helyet. A tisztviselőt az alsóbb fórum elítéli. Az alsófoku fegyelmi bíraskodás azok kezében van, aki például a Gömbös-kormány alatt politikai exponensei voltak egy párt rendszernek, amelynek a tisztviselő magánéletben ellene szegült, különválasztván a főispánt és a NEP elnököt egymástól.

A fegyelmi ítéletet, mert hiszen az emberek lelkiéletükben sohasem mentesek a politikumtól, per longum et látum, széles körben közteszik a sajtóban. Erre a tisztviselő úgy érzi, hogy becsületének védelme érdekében a fellebbezés mellett nyilatkoznia is kell. Nyilatkozik nyilatkozatáért, melyben véleményét mond az eljárásról, felelősségre vonják, felhatalmazást adnak ki, rágalmaságért a vádlottak padjára kerül.

A fegyelmi ügy a legfelsőbb fegyelmi tanácsnál felmentéssel végződik, tehát a tisztviselő méltatlannul lett üldözve, most jön a rágalmasági per. Felhatalmazásra indult meg, a bíróság elrendeli a bizonyítást, a sértett nem ellenzi, kéri a fegyelmi iratokat. De a felhatalmazást adó hatóság közérdekből megtagadja az irat kiadását. A tisztviselőt a bíróság kénytelen elítélni. Ennek a tisztviselőnek a törvény elveszi a választójogát.

De mennyi sok ilyen eset tudnék még felsorolni, ha figyelemmel vagyok az 1925 évi I. törvénycikk rendelkezéseire, amikor lehet egy tisztviselő létszámcsökkenteni, nyilvános indoklás nélkül. Mennyi per lett ezekből, amidőn az indoklás nélküli létszámcsökkentést a tisztviselő keserű szavakban szóváteszi.

A jogfosztó rendelkezés bírói ítéletek után post festum van alkotva. Vajjon a bíróságok nem-e mérlegelték volna azt a körülményt, hogy később alkotni fog egy választójogi törvény, amely választójogi törvény nagyobb büntetést szab ki a 914 évi XLI. törvénycikk 3. szakaszába ütközött bűnökre, mint ami magában a törvényben van.

Szilágyi Lajos volt főispán rágalmasági ügyében a felsőház mentelmi bizottságához kell fordulni

Ismeretes, hogy Szilágyi Lajos a volt bihari főispán, jelenleg tűzrendészeti főfelügyelő ellen Fráter László alispán, Vásáry József felsőházi tag és Nagy Lajos hírlapíró rágalmaságért feljelentést tettek, s ennek során a debreceni törvényszék Tokay-tanácsa Szilágyi Lajost 500 P-re ítélte.

Szilágyi Lajos az ítéletben megnyugodott, ellenben felebbezett Nagy Lajos, mert az ő ellene tett nyilatkozatokat a bíróság rágalmaság vétségének nem találta, és felebbezett Fráter László és Vásáry József is.

A debreceni kir. Itéltőháza ki is tüzte Szilágyi Lajos ellen a főtárgyalást február 5-re. Azonban a főtárgyalást el kell halasztani, mert Szilágyi Lajos közben felsőházi taggá választott, így a mentelmi jog védi.

MEGJELENT

HEGYMEGI KISS PÁL:

SZÉLJEGYZETEK

A VÁLASZTÓJOGI

JAVASLATRÓL

CIMŰ KÖNYVE

ÁRA P 2'50

Kapható: LAPUNK NYOMDAJÁBAN IS,
Debrecen, Piac ucca 77. sz. Telefon: 21-97

Az útépitések s a munkanélküliség

Lapunk más helyén a munka helyesebb elosztásának gondolatát vetettük fel. Ezzel a kapcsolatban természetesen felvetődik egy másik igen fontos gondolat. Az állam utépítések révén igen jelentős közmunkákat bonyolít le és mi ugyán látjuk a rendszerben súlyos hiba van.

A vállalkozók, gyárak harcolnak különböző rendszerű utak építéséért és ennek propagálása érdekében műszaki tekintélyeket vesznek igénybe. Sehol sem látjuk, vagy hallottuk volna azt, hogy az utak építésénél a tartósság és annak költsége mellett azt is vizsgálat tárgyává tették volna, hogy az adózók filléreiből építendő utak teljesítik-e igazán az 5 szociális missziójukat s vajon olyan rendszerű utak építését favorizálja az iparügyi miniszter, amiben a legtöbb munka van. Három rendszerben lehet az állandó jellegű utakat megépíteni és pedig:

1. aszfalt
2. beton és
3. kőburkolatu utakat

Az aszfalt utakhoz külföldi anyag, tehát deviza kell. Ez tehát ebből a szempontból is elvetendő, de elvetendő még abból a szempontból is ez a rendszer, hogy az aszfalt utakat géppel állítják elő, tehát munkaerő alig kell.

Még súlyosab a helyzet a cement utaknál, ahol az utépítési költség nagyrészt a cement magas ára emészt fel. Ezeket az utakat már az amerikai rendszerű „fhinicher”-rel készíthetjük el. Ez a gép keveri a betont és gép viszi az utra az anyagot és ugyanezen gép dolgozza be és simítja el az egész betont. Ily géphez alig kell egy pár ember s így sem az aszfalt, sem pedig a betonutak nem szolgálják a munkanélküliség leküzdését.

A harmadik rendszer, amely szerint állandó jellegű utakat lehetne építeni: kőburkolatu utak. Ezek az utak különböző minőségben épülhetnek. Vannak benne olyan rendszerűek is, ami magyar mérnök zenitális találmánya.

Tartóssága a leghosszabb. Építési költsége, ezt figyelembe véve, inkább kevesebb, mint a többi rendszeré, de ezenfelül óriási jelentősége van azonban a munkanélküliség leküzdése szempontjából.

Vajon azok a műszaki tekintélyek, akik a másik két rendszer valamelyike mellett kardoskodnak tudják-e azt, hogy a köveket, legyenek azok kiskövek, vagy nagy kockakövek, — a bányákban kézzel állítják elő s így a bányában már sok munkás kéz kap foglalkoztatást. Az Államvasutaknak a kövek szállítása nagyobb forgalmat jelent, ugyanez áll a fuvarosokra nézve is és míg a beton és aszfalt utakat a helyszínen géppel, alig egy-két emberrel állítják elő, addig a kőburkolatu utépítéseket ismét kézzel készítik. Jó volna a különböző utépítéseket megvizsgálni abból a szempontból is, hogy mennyi a munkabér benne. A Székesfehérváros

igen sok kőburkolatu utat csinál évtizedeken keresztül.

Az államnak különösen a munkanélküliség leküzdése szempontjából kellene a Székesfehérvárost ebben a tekintetben követnie.

A francia külpolitika revíziója ?

A francia külpolitika

radikális revíziójának szükségességét — mint külföldi lapokból olvashatjuk — ma már mind gyakrabban hangsúlyozzák mérvadó francia körök, sőt akadnak már vélemények, melyek szerint akár a szovjetbarátság feláldozása árán is keresni kell a közeledést a Berlin-Róma tengely felé.

Franciaország háborutáni külpolitikája a kollektív biztonságon alapult, melynek védője a Népszövetség volt és amely Lengyelországgal és a kisentente államaival kötött barátsági szerződésekre épült fel. — Ma ez a kollektív biztonság üres, tartomnélküli fogalomná vált, amiről a mai Európában beszélni többé nem lehet.

Az első kínai japán konfliktus, majd Japán és Németországnak a Népszövetségből történt kivonulása, az olasz-abeszín konfliktus és a gazdasági szankciók alkalmazásának szerencsétlen kísérlete, mind halálos csapást mért a kollektív biztonság intézményére, amelynek végül Olaszország kilépése a Népszövetségből adta meg a kegyelmedőfést. — Mindezekkel az eddigi francia külpolitika legfőbb alapjaiban rendült meg.

Barthou akciója

Barthou, már a Népszövetség gyengeségével számolva, regionális szerződések hálóján keresztül kereste a kibontakozást. Ehhez feltétlenül szüksége volt Oroszországra s azt evégből be is vezette a Népszövetségbe. Ez veszedelmes és jövátételten hiba volt. Oroszország ahelyett, hogy megerősítette volna a Népszövetséget, mindent elkövetett azíránt, hogy azt a szovjetpropaganda szolgálatába állítsa. Barthou terve tehát, amely voltaképpen Németország bekerítését célozta, éppen a szovjetnek juttatott szerep következtében omlott össze

Laval kísérletei

Ezután Laval Olaszországon keresztül kereste az utat és az 1935 január havában létrejött olasz-francia megegyezés és a stressai front tudták csak ezidőben megóvni Európa békéjét. Szerencsétlenségére, Laval belpolitikai okokból, Herriot nyomására kénytelen volt a francia-orosz szerződéssel kompenzálni az olasz-francia szerződést, ami még végzetesebb hiba volt, mint Oroszország felvétele a

Népszövetségbe. — A francia-olasz mezeállapodás egyébként Angliának és Franciaországnak az abeszín konfliktus körül tanusított ügyetlen és határozatlan politikájával megsemmisült. Laval két nagy művéből tehát csak a rosszabbik maradt életben.

Természetes, hogy a külpolitikai sikertelenségnek e sorozata hatással volt Franciaországnak Lengyelországgal és a kisentente államaival kötött szövetségi szerződéseire is. A legnagyobb csapást azonban Franciaország presztízse a francia kormány maga mérte a locarnói szerződés flagrns megsértése körül tanusított lagymatag magatartásával. Ma már nem titok, hogy 1936 március 7 én Beck és Stojadinovics kifejezetten figyelmzették a francia kormányt, hogy ha mozgósít, ők kénytelenek ellene mozgósítani, sőt Lengyelország még külön is hangsúlyozta, hogy minden körülmények között kitarat Németországgal kötött szövetségi szerződése mellett.

Az sem titok ma már, hogy kizárólag választáspolitikai okokból Sarraut akkori francia miniszterelnök lemondott arról, hogy a keleti határokon csapatösszevonásokat eszközöltessen, mert ehhez három évfolyam behívása lett volna szükséges, ami viszont a népfrent választási eredményét igen hátrányosan befolyásolhatta volna. A francia kormány tehát megelégedett a kérdésnek csupán a Népszövetség elé terjesztésével és ezzel önmaga gurította európai tekintélyét lejtőre. Brüsszelben, Varsóban, Belgrádban mindenütt az volt a vélemény, hogyan számítsanak Franciaország védelmére, ha sajátmagát sem tudja, vagy akarja megvédeni. A front popularie uralma, szociális konfliktusok, gyárak megszállása, a frank készeri leértékelése tovább gyengítették Franciaország tekintélyét és befolyását. A belga katonai szerződés helyett semlegességi paktum, a róma berlini tengely, az olasz jugoszláv megegyezés, az antikomiternpaktum, középtengeri konfliktusok, az angol francia-amerikai hatalmi csoport tehetetlensége a japán-kínai konfliktus terén, a brüsszeli konferencia kínos sikertelensége, mind megannyi további súlyos csapás volt a Quai d'Orsay külpolitikájára.

Delbos

propaganda utja

Delbos kelet- és középeurópai utja is negatív eredménnyel járt. S ha mindezek mellett még tekintetbe vesszük a szovjet erős igyekezetét a francia belügyekbe való beavatkozásra nem csodálatos, ha mind gyakrabban találkozzunk oly nézetekkel, hogy Franciaország — legalább is egyelőre — nem komoly tényező már az európai politika irányításában.

A valóságban azonban Franciaország helyzete mégsem tekinthető ily kétségbeejtőnek. Az Angol barátság változatlanul szilárd s Angliának semmi oka azon lazítani. Kétségtelen, hogy Franciaország a jövőben inkább kénytelen lesz külpolitikájában az angol érdekeket tekintetbe venni s minthogy Nagybritannia távol keleti súlyos problémái háttérbe szoritják európai érdekeit s Európában nyugalmi helyzetet keres, ez számára s helyzeténél fogva tehát Franciaország számára is feltétlen szükségessé teszi a Németországgal és barátaival való megegyezést.

Azon, hogy ez sikerül s különösen, hogy Franciaországban urra tud-e lenni az a mindjobban erősödő irányzat, amely a szovjetbarátsággal szemben ma már hajlandó a Németországgal való megegyezésre s végül, hogy ez a törekvés minő megértésre talál a másik oldalon, fordul meg az európai béke sorsdöntő kérdése.

S-I-L

Kiirták a versenytárgyalási hajduszoboszlói állomás bővítésére

A hajduszoboszlói felvételi épület I. föld, kőműves, burkoló, II. ács, III. tetőfedő, IV. bádogos, V. asztalos, lakatos, mázólo és üveges, VI. szobafestő, VII. vízvezeték és csatornázási munkáira hirdet nyilvános versenytárgyalást a Máv debreceni üzletvezetősége 1325—1938. szám alatt 1938 február hó 15 én (kedd) 11 órára. Ajánlatok ezen időpontig nyújtandók be a debreceni üzletvezetőséghez (Ferenc József-ut 18. II. 40). Bontás ugyanott a benyújtás időpontjában. Tervek az üzletvezetőség II. osztályán II. em. 42. szám alatt tekinthetők meg, — ajánlati űrlapok ugyanott kaphatók fővállalkozóknak 10, iparosoknak 5 pengő ellenében, amely összeg tényleges ajánlattétel esetén visszautaltatik.

Felhívás

Olvasóinkhoz !

Ez alkalommal is felkérjük kedves Olvasóinkat, — hogy legutóbbi lapszámunkhoz mellékelt postautalvány felhasználásával mielőbb előfizetni sziveskedjenek, — hogy e bátor hangú és szókimondó lapunkat, mely a nép igazi érdekeit van hivatva szolgálni, ezután is pontosan megküldhessük. Előfizetési ár egy évre 6 pengő, fél évre 3 pengő.

Évek óta nincs magánépítkezés különösen a Tiszántulon

Allandó figyelemmel kísérjük a vidéki városok építő programját. *Ölettségényesség jellemzi a vezetők cselekedeteit.*

A vidéki városok állandóan állami munkák után szaladgálnak, már pedig az állam képtelen a városoknak polgáraival szemben kötelezettségüket átvenni. Egyes városokban a vezetők éveken keresztül egy nagyobb munka után szaladnak s ugyanezen idő alatt mással nem törődnek. *Egy nagyobb munka ha van is, az csak egy vállalkozónak s egy egy szakmabeli iparosnak biztosít kenyeret. A vezetők tehát a munkaalkalmak teremtésénél ne csak a munkásokra, hanem az iparosokra gondoljanak. Ha a munka ad is kenyeret a munkások százainak, nem ad kenyeret az iparosok tömegeinek. Csakis a magánépítkezés, régi házak tatarozásán lehet elérni azt, hogy egyidőben úgy a munkásoknak, mint az iparosok tömegeinek kenyér jusson.*

Van Zeeland terve az új nemzetközi együttműködésre

Az új népszövetségi ülészeknél is sokkal nagyobb jelentősége lesz a néhány napon belül nyilvánosságra kerülő, Van Zeeland volt belga miniszterelnök által készített béketerv nyilvánosságának. — Ami eddig ebből a tervezetből nyilvánosságra jutott, azt látszik mutatni, hogy igen messzemenő és széles körű nemzetközi tárgyalások megindítására nyújtanak alapot. Igaz, hogy a német és az olasz sajtó máris élesen állást foglal Van Zeeland tervének azokkal a pontjaival szemben, amelyekben a két ország nemzetközi nyersanyagellátásának problémáját tisztán finandális műveletekkel kívánja megoldani, anélkül, hogy Németország gyarmati igényeit elismerné. Ugyancsak hiányzik az eddig nyilvánosságra jutott adatokból Olaszország abeszín hódításának az elismerése is és így érthető, ha mindkét ország egyelőre naiv erőlködésnek tünteti fel ezt a hónapok óta korszakalkotónak hirdetett nemzetközi béketervet.

Ezzel szemben kétségtelen, hogy az angol külpolitika sokkal tisztábban látja úgy a német, mint az olasz igények komolyságát és magától értetődik, hogy a Van Zeeland féle terv csak kiindulópontja legyen, egyrészt az angol olasz közvetlen, valamint a francia-német közvetlen tárgyalások megindulásának.

Miután ezek a közvetlen tárgyalások igen komoly és hosszú időre szóló rendezését célozzák a függő kérdéseknek, mindkét oldalon az igények maximumát jelentették be azért, hogy a tárgyalások kapcsán a megfelelő kompromisszumos meg egyezés létrejöhesse. A németek természetesen mereven ragaszkodnak régi gyarmataik visszaadásához, az olaszok Abeszínia jogi elismertetéséhez és mindkét állam egy olyan nemzetközi finandális és

gazdasági keret megteremtéséhez, amely lehetővé teszi ezeknek az országoknak a fegyverkezések egy

idejű korlátozása mellett ipari kivitelük akadálytalan nemzetközi értékesítését.

Huss Richard egyetemi tanár szerepléséről

Sokat foglalkozik most a sajtó a bonyhádi választással kapcsolatban Huss Richard debreceni egyetemi tanár németvédő szerepével.

Csodálkozunk az igen tisztelt Tanár Úron, hogy erejét Magyarországra pazarolja. Itt nem kell a németeket megvédeni. Nincs itt arra még csak jelenség sem, ami német, vagy sváb védelmet vonna maga után. Szent Istvántól kezdve az itteni németiség mindig a legmelegebb megértésben élhetett.

Tessék megnézni a hözhivatalnokoknak névsorát, hogy aránylagosan is sokkal több szerepel a közéletben is mindenütt a régi német sarjakból, mint a tősgyökeres magyarságból. Annyira nem tesz különbséget a magyar társadalom származás és fajta között. Sőt

ellenkezőleg, a magyar fajvédelmi gondolatnak a profétái Magyarországon elsősorban a német származásúak voltak. Ők voltak azok, akik a fanatikus hazaszeretetet hangoztatták. Kar tehát itt az erőt ilyen kérdésekre pazarolni.

Ha baj van a németekkel, az az elvett gyarmatokon, vagy Elsász Lotharingiában, — vagy Csehországban lehetséges, ha ugyan van baj. Azt a németek jobban tudják. Ha ott fejtene ki a Tanár Úr propagandát, ez bator kísérlet volna. — Talán szükség is lehetne rá, de Magyarországon, ahol a németiség a lakosságnak és a társadalomnak első vonalában foglal helyet, igazán nincs miért ok nélkül izgatni a kedélyeket. Ne feltse a Tanár Úr a magyaroktól a németeket.

Kisgazda alakulás címváltoztatással

A múlt vasárnap tartotta a kisgazdapárt alakuló gyűlését Debrecenben. A publikum, aki összejött, egyrészt azokból állott, akik megszokták a polgári gyűléseken jelenni, de a szociáldemokratára

szavaznak. Másrészt reformtársaság tagjaiból s voltak jelen érdeklődők is számosan.

A front, amelyet most az Auer Pál, Juhász Nagy Sándor és Tildy Zoltán íele trió proponál Debre-

cenben, keskenyebb, mint a régebbi volt. Legfeljebb egy örvendetes tény van a kisgazdapártra nézve, hogy ezidő szerint Csiha Endre ismét tagja a független kisgazoapártnak.

Megjelent Vásáry József felsőházi tag is, akire nem számítottak s így nem is volt bejelentve, tehát nem beszélhetett. A párt főtitkára Thury Levente lett. — A pártot átkeresztelték debreceni polgári kisgazdapártnak. Tildy Zoltán inkább egyházi bemutatkozó szónoklatot tett s mint eredeti írótl, Maklár Károlytól idézett.

Kun Béla képviselő a függetlenségi eszmék mellett tört lándzsát. Kun Béla megvan elégedve a mostani választójjal, holott 2 esztendővel ezelőtt aránylag jobb javaslat miatt kilépett a kisgazdapártból. A kisgazdapártnak mint a kiküldöttek névsorát olvasva látjuk, új szabolcsmegyei vezére van, gróf Forgách Balázs.

Dr Erős János ügyvéd az ifjúságot oktatta ki a felsőtiszai és tiszaháti magyarok nevében.

A gyűlés után kimentek Egyekre vacsorázni.

Az elnöki emelvényen Tildy Zoltán, Auer Pál, Juhász Nagy Sándor ültek az elnökön kívül.

Rheuma,

köszvény, csusz, ischiás, izületi fájdalmait

gyógyítsa Budapesten a Hungária fürdő alkoholos törkölyfürdőjében

VII. Dohány u. 44. Orvosi felügyelet

Olcsó és pausál árak, Ellátás és szobákról gondoskodunk az épületben levő CONTINENTAL SZÁLLOBAN

FÜGGETLEN SZEMLE (TISZÁNTUL)

Megjelenik hetenkint, Debrecenben

Előfizetési ára egy évre 6,- pengő

Felélős kiadó: HEGYMEGI KISS PÁL

Felélős szerkesztő: CSABA ISTVAN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Piac uca 77. — Telefon 21-97

Budapesti szerkesztőség:

IV., Ferenciek-tere 9. — Telefon 187—995

Nyomatott:

Deutsch Mór könyv- és műnyomdájában

Debrecen, Piac uca 77 - Telefon 21-97

Meghívót, műsört

izlésesen, olcsón készít

lapunk nyomdája

Debrecen, Piac u. 77

Telefon: 21-97